

Slechts één middel tegen twee vliegen in narcis

• TEKST : COR CONIJN, PPO BLOEMBOLLEN

• FOTO : PPO BLOEMBOLLEN

Aantasting van narcisbollen door larven van de grote narcisvlieg is te voorkomen met een warmwaterbehandeling en te velde het gewas te bespuiten met een insecticide. Wekelijkse gewasbespuitingen met insecticiden op het moment dat de narcisvlieg haar eieren afzet voorkomt grotendeels een nieuwe aantasting. Vooralsnog is alleen het oude middel dimethoaat voorhanden. Nieuwe mogelijkheden moeten nog worden beproefd.

Het volwassen vrouwtje van de grote narcisvlieg legt haar eitjes bij de voet van de narcisplant in de periode begin mei-eind juni. De jonge larven dringen de bol binnen aan de bolbasis bij de wortelkrans, bij uitzondering halverwege de bol. De steeds groter groeiende larve vreet zich een weg door de narcisbol waardoor deze verloren gaat. In de bewaring zijn aangetaste bollen zacht met een gedeeltelijke bruine verkurkte basis waar de larve naar binnen is gegaan. In de bol bevindt zich een grote 1 cm lange grauwe larve met bruine uitwerpselen in de gangen. Als deze bollen weer geplant worden, verlaten de volgroeide larven de bol na de winter om boven de bol in de grond te verpoppen. Uit de poppen komen nieuwe volwassen vliegen die na paring opnieuw eieren afzetten.

NARCISMINEERVlieg

Het vrouwtje van de narcismineervlieg zet in het voorjaar haar eitjes af in narcisbladeren ter hoogte van de grens grond en lucht. De larve vreet een gang in het blad. Voornamelijk in het ondergrondse deel van het blad ontstaan mineergangen, waardoor het blad afsterft. Aantasting van narcismineervlieg valt op als de buitenste bladeren

De bestrijding van Grote narcisvlieg vraagt om een nieuwe aanpak die eerst beproefd moet worden.

vanuit de top vergelen en vervolgens geheel afsterven. De bollen groeien minder groot maar worden meestal niet aangetast. Hooguit worden soms huidziektverschijnselen waargenomen. Net als bij de grote narcisvlieg komt deze aantasting voor bij luwe tuinen, zoals achter duin of bosranden.

CULTUURKOKEN

Door de bollen een warmwaterbehandeling te geven van 2 uur 43,5°C worden de larven in de bol gedood. Hiermee wordt de cyclus van de grote narcisvlieg doorbroken waardoor geen aantasting meer vanuit het plantgoed kan optreden. Verdere bestrijding is niet nodig als vanuit de omgeving geen narcisvliegen te verwachten zijn zoals in

het open veld in polders. Als de narcissen op luw gelegen percelen zijn geplant, bijvoorbeeld achter de duinen en bosranden is de situatie anders. De narcisvlieg kan dan in de omgeving opnieuw aantasting veroorzaken in narcissen. Een besmetting kan komen vanuit twee jaar geleden geteelde narcissen en in tuinen en bermen voorkomende narcissen.

GEWASBESPUITING

Op luw gelegen warme percelen is de narcisvlieg actief en is een bespuiting ter voorkoming van nieuwe aantasting zinvol. Door een insecticide te spuiten kan eiafzetting tegen worden gegaan. Hiervoor werden omethoaat (merknaam Folimat) en acefaat (merknaam Ypsilon) gebruikt. Deze middelen zijn niet meer beschikbaar, waardoor er weinig mogelijkheden voor bespuiting meer overblijven. Alleen het breedwerkende middel dimethoaat (diverse merken) kan nog ingezet worden. Dit is in de jaren 1988 en 1989 beproefd en kwam bij een wekelijkse bespuiting als redelijke bestrijdingsmogelijkheid naar voren.

NIEUWE OPLOSSINGEN

Dimethoaat is het laatste middel dat kan worden ingezet. Nieuw onderzoek is nodig om in de toekomst deze plaag de baas te kunnen blijven. Nieuwe middelen en nieuwe ideeën over bestrijding van vliegen in het veld zijn er wel. Ook in de literatuur worden nieuwe perspectieven genoemd die voor praktijktoepassing in Nederland wel dienen te worden onderzocht. PPO Bloembollen zal daartoe een projectvoorstel indienen bij PT.

AANGEPAST BESTRIJDINGSADVIES

- Pas geen tweejarige teelt toe.
- Geef plantgoed een warmwaterbehandeling van 2 uur 43,5°C.
- Bespuit percelen bij bos- en duinranden vanaf de 2e week in mei-eind juni met insecticiden. Op dit moment is een eenmalige bespuiting met 0,5 l dimethoaat per ha voor de bestrijding van insecten bij narcis toegelaten.
- Hoewel niet onderzocht, lijkt het beste bespuiting toe te passen in periodes van helder, zonnig weer, wanneer de narcisvliegen actief zijn.